

ΟΙ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ.

Ἀντιβασιλεὺς τῆς ὑψηλίου ὁ μαργαρίτης, εἶναι ὁ εὐγενέστερος τῆς θαλάσσης καρπός, ὅπως μονάρχης τοῦ κόσμου ὁ ἀδάμας, εἶναι τῆς ξηρᾶς τὸ πολυτελέστερον ἄνθος. Ἐνδον διαφόρων ὀστράκων, ἰδίως ὅμως μυάκων καὶ ὀστρειδίων, γεννώμενος, περιβάλλεται δύο, τρεῖς καὶ πλειοτέρας πολλάκις λευκοειδεῖς καὶ κιτρινωπὰς ἐπιδερμίδας, ἀναλόγως τῶν θέσεων τὰς ὁποίας, ἐν τῷ αὐτῷ πάντοτε μένων ὀστράκῳ, ἀλλάσσει· ἂν τὸν ἀντίον ἐν τῇ ἰδίᾳ μείνῃ θέσει ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ ἐκείνῳ ζωῆς αὐτοῦ, φέρει, πλὴν τοῦ πυρῆνος πάντοτε, καὶ μίαν μόνην ἐπιδερμίδα ἢ φλοιόν. Οἱ φυσιολόγοι ἀπέδωκαν εἰς διαφόρους αἰτίας τὴν ἀρχικὴν τοῦ μαργαρίτου παραγωγικὴν αἰτίαν. Ὁ *Réaumur*, εἰς νοσηρὰν ἐκχυσιν τοῦ ἐν τῇ κογχύλῃ ἢ τῷ ὀστράκῳ χυμοῦ, ὁ Ἀγγλος *Home* εἰς ὡὰ ἐντὸς τῶν ὀστράκων ὑπάρχοντα, ἕτερος, ὁ *Filippi*, ὑπεστήριζεν ὅτι ἐντομα θαλάσσια, τὰ παράσιτα καλούμενα, ἀποθέτουσιν ἐντὸς τῶν ὀστράκων, ἐν εἴδει ὧν, σιέλους οἵτινες ἀναπτύσσονται βαθμηδὸν εἰς μαργαρίτας. Ἡ ἰδέα αὕτη συμφωνεῖ καὶ μὲ τὴν γνώμην τοῦ Γερμανοῦ *Küchenmeister* ἀναφέροντος, ὅτι ἐντὸς μύακος λίμνης εὔρε μαργαρίτην μικρὸν, ἐντὸς δ' αὐτοῦ, ἀντὶ πυρῆνος, μίαν ἐν ἀπολιθώσει ἀράχνην.

Πρεσβύτερος τοῦ ἀδάμαντος κατὰ τὴν ἡλικίαν ὁ μαργαρίτης, ὑπῆρξε κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους μᾶλλον ἐπιζήτητος καὶ πολυτιμότερος αὐτοῦ· οἱ Ἴνδοι τὸν ἐγίγνωσκον πρὸ τεσσάρων χιλιάδων περίπου ἐτῶν καὶ ὁ ἡμέτερος Θεόφραστος, τοῦ Ἀριστοτέλους μαθητῆς, πρῶτος περὶ μαργαριτῶν μεταξὺ τῶν Ἑλλ. συγγραφέων ἀναφέρων, εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Ἐρυθραίαν θέτει τὴν πρωτόγονον τοῦ μαργαρίτου κοίτην. Ἡ Ἰνδικὴ μυθολογία ἀναγνωρίζει τὸν *Krishna*,

Ἰνδὸν θαλασσοπύρον, ὡς ἀνακαλύψαντα τὸν πρῶτον τοῦ κόσμου μαργαρίτην. Εἰς τινὰ τῶν Ἰνδιῶν μέρη, εἰς Ῥαμαγιάνην ἐν παραδείγματι, τοσοῦτον ἀφθονεῖ τὸ θαλάσσιον τοῦτο κόσμημα, ὥστε καὶ οἱ ἐλέφαντες εἶναι μὲ μαργαρίτας περιβεβλημένοι. Ὁ Ταβερνιέρος (*Tabernier*), κατὰ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος ἐπισκεφθεὶς τὰς Ἰνδίας, ἀναφέρει πολλὰ περὶ μαργαριτῶν περίεργα. Ἐκτὸς ὅτι εἶδεν ὅλους, πλουσίους καὶ πένητας, φέροντας ἐνώτια ἐκ δύο λίθων χρωματισμένων καὶ ἐξ ἐνὸς ἐν μέσῳ αὐτῶν μαργαρίτου, παριστᾷ ἰδίως τὸν θρόνον τοῦ βασιλέως Ὁρανζέβου ὡς ἀληθὲς ὄγδοον τοῦ κόσμου θαῦμα. Ὁ οὐρανὸς τοῦ θρόνου τούτου, λέγει, ἦν ὅλος δ' ἀδαμάντων καὶ μαργαριτῶν κεκαλυμμένος, κροσσοὶ δ' ἐκ μαργαριτῶν ἦσαν τριγύρω ἀνηρτημένοι· ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐκάθητο ταῶς, οὐτινος ἡ ἡγεωργμένη οὐρὰ ἐσχημάτιζε μέγα ἐκ λίθων πολυτίμων, σαπφείρων, ἀνθράκων καὶ σμαράγδων, ῥιπίδιον. Τὸ σῶμα τοῦ πτηνοῦ ἦν ἐκ χρυσοῦ, κεκαλυμμένον δὲ μὲ διάφορα πολύτιμα κοσμήματα· ἐπὶ τοῦ στήθους ὑπῆρχε προσηλωμένος ἀνθραξ (*rubis*) πολύτιμος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκρέματο μαργαρίτης κιτρινωπός, πεντήκοντα ζυγίζων καράτια. Δώδεκα στήλαι μέχρι τῆς κορυφῆς κυκλοτερῶς κεκαλυμμέναι μὲ σειρὰς μαργαριτῶν ὁραίου χρώματος, ὑπεστήριζον τὸν οὐρανόν. Δύο ἀλεξήλια ἐξ ἐρυθροῦ ὀλοσηρικοῦ, μὲ μαργαρίτας καὶ ταῦτα κατὰ τὰς ἄκρας κεντημένα, ἦσαν ἐκατέρωθεν τοῦ θρόνου τοποθετημένα, αἱ δὲ χεῖριδες αὐτῶν, δύο μέτρα σχεδὸν μακρὰν, ἦσαν κεκαλυμμέναι μὲ ἀδάμαντας, ἀνθράκας καὶ μαργαρίτας.

Ἐκ τῶν Ἰνδιῶν ὁ μαργαρίτης εἰσῆλθον εἰς Κίναν, ὅπου ἐν ἀρχῇ ἐθεωρεῖτο ὡς νόμισμα, διότι μὲ μαργαρίτας ἄλλοτε οἱ Κινέζοι ἐπλήρωνον τοὺς φόρους αὐτῶν. Οἱ μανδαρίνοι φέρουσι καὶ σήμερον ἔτι διὰ μαργαριτῶν περιβεβλημένους τὰς καλύπτρας των, ὁ Μέδιος ὅμως, φυσιολόγος Γερμανός, διατείνεται ὅτι οἱ τῶν πλουσίων μόνον εἶναι ἀληθεῖς, τῶν δ' ἄλλων, ἡ μαργαριτῶν ἀπομιμήσεις ἢ ἡμιμαργαρίται, ἔνδον ὀστράκων τοῦ γλυκοῦ

ὕδατος φυόμενοι. Ἡ Κίνα ἄλλως τε, πλὴν ὧσων ἀληθῶν μαργαριτῶν ἐν ἀφθονίᾳ παρήγεν ἄλλοτε, εἶναι καὶ ἡ μόνη χώρα ἐν ἧ ἐπεδόθησαν εἰς καλλιέργειαν τοῦ πολυτίμου τούτου κοσμήματος. Λαμβάνουσι κατὰ τὸν Ἀπρίλιον καὶ Μάιον ἐκάστου ἔτους τὰ ὄστρακα, βάλλουσι μεταξὺ τῆς κύγχης καὶ τοῦ μανδύου τοῦ ὀστράκου μικρὸν, ἐν σχήματι κόκκου φακῆς περίπου, σῶμα στερεόν, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀφίνουσιν ἐπὶ ἐν, δύο καὶ τρία πολλάκις ἔτη, ἵνα περιβληθῇ ἀνάλογον μαργαριτωδὴ φλοιὸν. Τὰ ὀστρακοδέρματα ταῦτα νέμονται ἐντὸς λιμνῶν ἢ καχυοισμένων τμημάτων ποταμῶν, πέντε δὲ χιλιάδες περίπου ἀνθρώπων καταγίνονται εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην ἐν Κίνᾳ. Μετὰ τὸ ἐτήσιον ἢ καὶ ἀνώτερον χρονικὸν τοῦτο διάστημα, ἐξάγουσιν ἐτοίμους τοὺς ἡμιμαργαρίτας καλυμμένους, παχύτερον περιβληθέντας μαργαριτωδὴ φλοιὸν, ἐπομένως μᾶλλον πλησιάζοντας πρὸς τοὺς ἀληθεῖς, ἔφ' ὅσον πλειότερον ζήσωσι κόκκοι ἐνδὸν τοῦ ὀστράκου. Πλὴν δὲ κόκκων ἀπλῶν, περιβάλλουσι μὲ τοιοῦτον φλοιὸν, διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐννοεῖται τρόπου, καὶ μικρὰ εἰδῶλα τοῦ Βουδδα, δι' ὧν στολίζουσιν ἀκολουθῶς τὰς καλύπτρας των.

Ὁ Θεόφραστος ἀναφέρει ἐπίσης, ὅτι οἱ Μῆδοι καὶ οἱ Πέρσαι ἐγίνωσκον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κύρου τοὺς μαργαρίτας. Καὶ ἐκ τῆς Βίβλου ἐπίσης ἐξάγεται, ὅτι καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀρχαιστάτοις χρόνοις ὁ μαργαρίτης ἦτο μὲν σπάνιος, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀγνωστος. Οἱ Αἰγύπτιοι τοὺς ἐξετίμων ὑπὲρ πάντας τοὺς συγχρόνους λαούς. Ἡ Κλεοπάτρα ἐφόρει, ἐνώτια, τοὺς δύο μεγαλητέρους ἀπὸ καταβολῆς κόσμου μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ πολυτιμότερους μαργαρίτας, παρά τινος ἡγεμόνος τῆς Ἀνατολῆς σταλέντας αὐτῇ, ὡς μεγάλης ἀξίας δῶρον. Ἡμέραν τινα ὁ Μάρκος Ἀντώνιος ἔδωκεν ἑορτὴν μεγαλοπρεπῆ πρὸς τιμὴν τῆς, ἡ δὲ Κλεοπάτρα, ἵνα ὑπερβῇ τὸ μεγαλόδωρον ἐκείνου, ἀπέσπασεν, ἐπὶ στοιχήματι, ἐνῷ ἐκάθητο μετ' αὐτοῦ καὶ ἄλλων αὐλικῶν εἰς γεῦμα πολυτελέστατον, τὸν ἓνα τῶν δύο μαργα-

ριτῶν ἐκ τῶν ἐνωτίων τῆς, ἐζήτησεν ὀλίγον ἕξος, ἀνέλυσεν ἐντὸς αὐτοῦ τὸν μαργαρίτην (γνωστὸν ὅτι ἐντὸς ἕξους διαλύεται) καὶ τὸν κατέπιε. Ἡτοιμάζετο δὲ νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὸν ἐπιζήσαντα, ὅτε παρεμβὰς ὁ Λούκιος Πλάγκος, δικαστὴς τοῦ μεταξὺ τῆς βασιλίσσης καὶ τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου στοιχήματος, ἀπεφάνθη ὅτι ἐκέρδησεν ἡ Κλεοπάτρα. Ὁ ἐπιμείνας περιέπεσε βραδύτερον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀγρίππα, ὅστις εἰς δύο ἴσα μέρη τεμὼν αὐτὸν, ἐστόλισε τὰ ὦτα τοῦ ἐν τῷ Πανθέῳ ἀγάλματος τῆς Ἀφροδίτης δι' αὐτῶν.

Ὅτε ὁ Κολόμβος ἀνεκάλυψε τὴν Ἀμερικὴν, οἱ Ἰσπανοὶ εὗρον ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ ἀληθεῖς θησαυροὺς μαργαριτῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς των. Προσωρμισθεὶς τὴν 7 Αὐγούστου 1498 εἰς τοῦ κόλπου Παρία τὰς ἀκτὰς, εἶδεν Ἰνδοὺς φέροντας ψέλλια ἐκ μαργαριτῶν, οἱ δὲ Ἰνδοὶ τῷ ἔδειξαν εἰς μέρος παρακείμενον ὀστρακοδέρματα ἀφθονα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐζήγον τοὺς μαργαρίτας. Πλὴν ὧσων ἠλίευσε τὸ πλῆρωμα τοῦ Κολόμβου, ἀντήλαξε μετὰ τῶν ἰθαγενῶν καὶ κρόταλα καὶ ἄλλα μικρὰς ἀξίας εἶδη, λαβὼν ὅσα ἤθελε ψέλλια ἐκ μαργαριτῶν. Ἐλαβε δὲ καὶ ὁ ἱδιος Κολόμβος ἀρκετὰ, ὅπως τὰ δωρήσῃ, εἰς τὴν βασιλισσαν Ἰσαβέλλαν καὶ τὸν Φερδινάνδον. Οἱ Ἰνδοὶ ἐντοσούτω τὸν εἰδοποίησαν ὅτι πρὸς τὸ βόρειον τοῦ κόλπου μέρος ἤθελεν εὑρεῖ πολὺ ἀφθονώτερα, πράγματι δὲ φθάσας τὴν 15 Αὐγούστου εἰς τὰς νήσους Μαργαρίταν καὶ Κυβύγην (Cubagua), εἶδε τῶν ἀγρίων τὰς γυναῖκας κεκαλυμμένας σχεδὸν μὲ μαργαρίτας. Οἱ ναῦται τὰς ἀπῆλαξαν εὐκόλως τοῦ πολυτίμου βάρους ἀντὶ ὀλίγων τμημάτων πινακίων ἀργυροπλάστων ἅτινα ταῖς προσέφερον. Διὰ τοιούτων καὶ τινων κροτάλων τὰς ἐγύμνωσαν καὶ ἀπέλθον.

Εἰς ἄλλα ὅμως μέρη τῆς Ἀμερικῆς, ἐκεῖ ἐνθα ὁ πολιτισμὸς εἶχεν ἐνωρίτερον ἐκτείνει τὰς εὐεργετικὰς αὐτοῦ ἀκτίνας, πρὸ πολλοῦ ἐξετιμήθη ἡ ἀληθὴς τοῦ μαργαρίτου ἀξία. Εἰς τὸ Περού, εἰς τοσαύτην τοὺς εἶχον ὑπόληψιν, ὥστε οἱ ἀρχαιότεροι νόμοι εἰς μά-

νους τοὺς ἐκ βασιλικοῦ αἵματος καταγομένους ἐπέτρεπον τὴν χρῆσιν αὐτῶν. Εἰς τινὰς δὲ τῶν μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν ἡ ἀλίεια τῶν μαργαριτῶν δὲν ἐπετρέπετο, εἰμὴ μετὰ προηγουμένην κυβερνητικὴν ἄδειαν.

Ἄλλ' ἡ κατ' ἐξοχὴν ἀφθονίας χώρα διὰ τὸν μαργαρίτην ἦτο τὸ Μεξικόν. Ἐκεῖ καὶ οἱ μαῦροι ἦσαν μὲ μαργαρίτας κεκαλυμμένοι. Ὁ ναὸς ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ βασιλεὺς Μοντεζούμας προσήχετο, εἶχε τοὺς τοίχους ὅλους κεκαλυμμένους μὲ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου πλάκας, ταύτας δὲ πεποικιλμένας μὲ ἀφθόνους μαργαρίτας καὶ ἄλλους λίθους πολυτίμους. Ἐφ' ὅλων τῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν τοῦ Μεξικοῦ ἐγείροντο χιλιάδες κολοσσιαίων εἰδώλων, πεφορτωμένων μὲ μαργαρίτας καὶ λίθους πολυτελεῖς. Ὅτε δὲ οἱ Ἰσπανοὶ κατέκτησαν τὴν Φλωρίδα, ἀνεκάλυψαν ἀληθὲς θαυματόργημα, τὸν ναὸν τοῦ Ταλαμέκου, ὅλον σχεδὸν ἐκ μαργαριτῶν ὠκοδομημένον. Ἐκ τῆς στέγης αὐτοῦ, ἑκατὸν πόδας μῆκος καὶ τεσσαράκοντα εὐρύτητα μετρούσης, ἐκρέμαντο μέχρι τοῦ ἐδάφους ὀρμαθεὶ μαργαριτῶν ὀστράκων, μὲ στεφάνους ἐκ μαργαριτῶν ὀφιοειδῶς ἀνερχομένους. Πλὴν αὐτῶν δὲ καὶ ἄλλοι πολὺ ἀριθμοὶ στέφανοι τοιοῦτοι αἰωροῦντο ἐπὶ τοῦ θόλου. Οἱ ἔσω τοῖχοι ἦσαν ὅλοι στολισμένοι μὲ ἀγάλματα ἀνθρώπων ἐκ ξύλου ὠπλισμένων, τὰ δὲ ὅπλα τῶν ὅλα μὲ μαργαρίτας κεκαλυμμένα· ἀνὰ μέσον δὲ τῶν ἀγαλμάτων, ἀσπίδες, καὶ αὗται πεφορτωμέναι μὲ μαργαρίτας. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ τέλος πάντων τρεῖς σειραὶ δοχείων, μὲ μαργαρίτας πεπληρωμένων, ὑψοῦντο ἐν σχήματι πυραμίδος. Ἐξω δὲ τοῦ ναοῦ ὁκτὼ τηλεβόλα μαργαριτοκόλλητα. Πόθεν προήρχοντο τὰ ἄπειρα ἐκεῖνα πλούτη, ἀνώτερα καὶ τῶν ἐν τῇ βίβλῳ τῶν Ἀραβικῶν μύθων περιεχομένων; Ἡ ἐξήγησις εὐχερής. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ οἱ μαργαρίται ἦσαν διὰ τοὺς νεκροὺς μόνους προσωρισμένοι, οὐδεὶς δὲ ζῶν ἐδύνατο νὰ φέρῃ τοιοῦτους. Ἐν τῷ ναῷ ἐκείνῳ ἦσαν τεθαμμένα τὰ ἀνώτερα τοῦ τόπου πρόσωπα καὶ ἀπὸ χρόνων ἀμνημονεύτων οἱ ἐπιζῶντες ἔφερον ἐν αὐτῷ

πάν ὃ, τι πολυτελέστερον μαργαριτῶδες ἐκέκτηντο κόσμημα, προσφορὰν ὑπὲρ τῶν ἀποδημησάντων συγγενῶν αὐτῶν.

Ἐννοεῖ εὐκόλως ἤδη ἕκαστος ὁποῖος χεῖμαρρος μαργαριτῶν κατέκλυσε τὴν Εὐρώπην, μετὰ τῆς Ἀμερικῆς τὴν ἀνακάλυψιν. Τὸ τέως σπάνιον κόσμημα, περιῆλθεν εἰς ἀφθονίαν σχετικῶς μεγάλῃν διὰ μιᾶς, ἡ δὲ ἀφθονία ἐπέφερε καὶ τὴν ἀπέναντι τοῦ ἀδάμαντος ὑποτίμησιν. Διότι ὁποῖα διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἐν χρόνοις ἀρχαίοις ἀξίας τοῦ κοσμήματος τούτου καὶ τῆς κατὰ τὸν παρόντα καὶ τὸν πρὸ αὐτοῦ ἔτι αἰῶνα ὑποτίμσεως αὐτοῦ! Ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ εἶχε προσφέρει εἰς τὴν Σεβιλλίαν, μητέρα τοῦ Βρούτου, μαργαρίτην τὸν ὁποῖον ἐπλήρωσεν ἐν ἑκατομμύριον καὶ διακοσίας χιλιάδας φράγκων. Ἡ αὐτοκράτειρα Λώλια Παυλίνα, σύζυγος τοῦ Καλλιγούλα, ἔφερε βραδύτερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κόσμημα πολυτελὲς ἐκ μαργαριτῶν καὶ πρασίνων λίθων, σμαράγδων καὶ ἄλλων, δώδεκα ἑκατομμυρίων φράγκων ἀξίας. Τρία ἔφερον περιδέραια τῶν Ῥωμαίων αἱ γυναῖκες τὴν *Moniile* (monile), τὸ *dilivor* (dilinum) καὶ τὸ *Trilivor* (trilinum)· τὸ πρῶτον, ἐκ μαργαριτῶν μόνον συγκείμενον, ἐστρέφετο περὶ τὸν αὐχένα, τὸ δὲ δεύτερον καὶ τρίτον, ἐκ κυανῶν καὶ πρασίνων πολυτίμων λίθων καὶ μεγάλων μαργαριτῶν, ἐπανέπιπτεν ἐπὶ τοῦ στήθους. Εἶχον δὲ καὶ μέγαν μαργαρίτην ἐπὶ τοῦ ἐνὸς μόνον ἐνώτιου ἀνηρτημένον. Ὅτε βραδύτερον αἱ γυναῖκες τοῦ λαοῦ ἠθέλησαν νὰ μιμηθῶσι τὰς εὐγενεῖς καὶ φέρωσι καὶ αὗται μαργαρίτην ὡς ἐνώτιον, αἱ εὐγενεῖς, ἵνα διακρίνωνται, περιεβλήθησαν δύο ἐνώτια ἐκ σμαράγδων καὶ μαργαριτῶν, τὰ ἄλλως κρόταλα κληθέντα ἐκ τοῦ ἤχου τὸν ὁποῖον ἀπετέλουν.

Ἐφερον δὲ καὶ εἰς τοὺς δακτύλους αἱ πλούσιαι τῶν Ῥωμαίων γυναῖκες μαργαρίτας ἐπιμήκεις, διὰ μικρῶν ἀλύσων ἐπὶ τῶν δακτυλιδίων προσκεκολλημένους. Ἐπὶ τέλους δὲ καὶ ἑτέρους, ἐπὶ τῶν ταινιῶν τῶν ἐμβάδων αὐτῶν προσηρτημένους. Ὅπως θέσῃ τέρμα εἰς τοιαύτην πολυτέλειαν ὁ αὐτο-

κράτωρ Σεπτήμιος Σεβήρος διέταξεν ἡμέραν τινα κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς τῶν παρ' αὐτῷ πρέσβειων τῷ προσέφερεν ὡς δῶρον μεγαλοπρεπεῖς μαργαρίτας, νὰ τοὺς πωλήσωσι μὴ παρουσιασθέντος ὁμῶς ἀγοραστοῦ, τοὺς ἐδώρησε τῇ Ἀφροδίτῃ, μὴ ἐπιθυμῶν νὰ φέρῃ ἢ αὐτοκράτειρα τοιούτους μεγάλης ἀξίας μαργαρίτας, ὁποῖους οὐδεὶς ἐδύνατο ν' ἀγοράσῃ.

Μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Ῥώμης, μέγα μέρος τοῦ πλούτου τούτου, ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς μετὰ τῶν εὐπόρων Ῥωμαίων συνταφέν, ἀπωλέσθη. Βραδύτερον μολαταῦτα, ἐπὶ τοῦ Καρολομάγνου, ἡ ἀρχαία πολυτέλεια ἤρχισεν ἀναφαινομένη. Ἐφερον τότε αἱ γυναῖκες, ὡς περιλαίμια καὶ ἐνώτια, παχεῖς κύκλους καὶ κρίκους μὲ μαργαρίτας καὶ λίθους πολυτελεῖς ἐπικεκολλημένους. Πλὴν δὲ τούτου εἶχον καὶ μὲ μαργαρίτας περιπεπλεγμένους τοὺς βροστρύχους τῆς κεφαλῆς τῶν καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς κρήδεμνα ἐπὶ τέλους, αἱ εὐλαθέστεραι μεταξὺ αὐτῶν ἐκράτουν καὶ ἐκ μαργαριτῶν κομβολόγια.

Κατὰ τὸν μεσαιῶνα, οἱ πλεῖστοι τῶν αὐτοκρατόρων καὶ ἡγεμόνων τῆς Εὐρώπης εἶχον ἐκ μαργαριτῶν ἀποκλειστικῶς σχεδὸν τὰ στέμματα αὐτῶν. Τὸ στέμμα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας ἔφερεν ὀλόκληρον ἐκ μαργαριτῶν τὴν ἀκόλουθον ἐπιγραφὴν εἰς μεγάλα γράμματα :

*Conradus Dei Gratia Romanorum
Imperator Aug.*

Τὸ Οὐγγρικὸν στέμμα τοῦ Ἀγίου Στεφάνου ἦν ἐτι πολυτελέστερον. Ὅτε κατὰ τὸ 1473 Κάρολος ὁ Θρασύς (*Temeraire*) παρουσιάσθη εἰς τὴν ἐν Τρέβη (*Trèves*) διαίταν, ἔφερε χρυσοῦν ἐπενδύτην, ὅλον μὲ μαργαρίτας κεκαλυμμένον, καὶ τὸν ὁποῖον ἐξετίμησαν ἀντὶ διακοσίων χιλιάδων φλορινίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Πλουσιωτέραν ἐτι ἐσθῆτα ἐφόρει ἡ Μαρία τῶν Μεδίκων κατὰ τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ'. τὸ βάπτισμα οἱ ἐπ' αὐτῆς ἀδάμαντες ἐμετρήθησαν τρεῖς χιλιάδες, δύο δὲ χιλιάδες οἱ μαργαρίται. Ὁ Χριστιανὸς Δ'. βασιλεὺς τῆς Δανιμαρκίας συστήσας ἐν Ἰνδίαις ἐταιρίαν διὰ μόνον τῶν

μαργαριτῶν τὸ ἐμπόριον, εἶχεν ἐν τῷ ἐν Κοπενχάγη πύργῳ αὐτοῦ, ὅπου ἦσαν κεκλεισμένοι οἱ θησαυροὶ του, πέντε στέμματα ἐκ μαργαριτῶν, τεσσαράκοντα πέντε νομισματοτόσημα, διὰ μαργαριτῶν ὡσαύτως πεποικιλμένα, καὶ δεκαπέντε περιλαίμια. Ἐκ τούτων καὶ ἄλλων ἱστορικῶν ἀνεκδότων ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ μεταγενέστεροι ἔφθασαν καὶ ἐνιαχοῦ ὑπερέβησαν τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ κοσμήματος τούτου πολυτελείας. Ὑπάρχουσι μάλιστα παραδείγματα, ἔστω καὶ σπάνια, ἐν οἷς βλέπει τις εἰς παραδοξολογίαν μυθώδη τὴν πολυτέλειαν ταύτην τρεπομένην. Οὕτως ὁ Φίλιππος Β', ὁ ἀπεχθὴς τῆς Ἰσπανίας τύραννος προσέφερε κατὰ τοὺς γάμους του εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ Ἐλισάβετ τὴν ἐκ Γαλλίας γεῦμα, ἐν ᾧ παρετέθη ὀξοφυλλὰς (Σαλάτα), μυθώδη περιέχουσα πλούτον ἀντὶ φύλλων, ὑπῆρχον μεγάλοι σμάραγδοι, ἀντὶ ὄξους, πολύτιμοι ἀνθρακες (*rubis*), τοπάλια πολυτελῆ ὡς ἔλαιον καὶ μαργαρίται, ἀντὶ ἄλατος. — Ἄν παρομοίαν ιδέαν συνελάμβανε καὶ ὁ Μάρκος Ἀντώνιος, ἡ Κλεοπάτρα δὲν ἤθελε βεβαίως κερδήσει τὸ μετ' ἐκείνου στοίχημα αὐτῆς.

Ἐννοεῖται ὅτι μὲ τοῦ ἀνθρωπίνου νοὸς τὴν κατὰ τοὺς νεωτέρους αἰῶνας ἀνάπτυξιν καὶ τὴν πρὸς τὸ σπουδαιότερον τροπὴν αὐτοῦ, κατέπεσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ αἱ μέχρι τοῦ γελοίου ἰδιοτροπίαι αὐταὶ τῶν εὐπόρων καὶ ἡγεμόνων παρελθούσης ἐποχῆς. Καὶ ὁμῶς, ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος Β' ἐστέφθη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, ὁ πρέσβυς τῆς Αὐστρίας Ἑστερχάζης ἔφερεν ἐπανωφόριον, ὀλόκληρον ἐκ μαργαριτῶν κεντημένον, καὶ τὸ ὁποῖον διήγειρε τότε τῆς Εὐρώπης ὅλης τὸ θάμβος.

Σήμερον ὁ μαργαρίτης εἶναι κόσμημα πολυτελὲς μὲν πάντοτε, πλὴν πρὸς ἐκφρασιν πένθους μᾶλλον χρησιμεῖον. Ἀλιεύεται δὲ καθ' ὅλους τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ, εἰς μὲν τὰ ψυχρὰ κλίματα ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου, εἰς δὲ τὰ θερμὰ ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου μέχρι τοῦ ἔαρος. Ἰδίως

ὅμως, τῶν βροχερῶν καιρῶν ἡ περίοδος εἶναι ἡ πρὸς ἀλιεῖαν ἀρμοδιωτέρα. Ἐντεῦθεν ἴσως ἐγεννήθη ἀρχαία τις Ἰνδικὴ παράδοσις ἀποδίδουσα τὴν παραγωγὴν τῶν μαργαρίτων εἰς βροχῆς σταλαγμοὺς, τοὺς ὁποίους τὸ ὄστρακον εἰς τὰς ὄχθας ἐξερχόμενον ἀπορροφᾷ, μεθ' ὃ ἐπανέρχεται εἰς τῆς θαλάσσης τὸν βυθόν. Τοιαύτης περίπου ιδέας ἦτο καὶ ὁ Κολόμβος.

Ἡ ἐν Κεϋλάνη νῆσος Ταπροβάνη εἶναι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον τὸ μέρος ὅπου ἀλιεύονται οἱ ἐκλεκτότεροι καὶ συγχρόνως ἀφθονώτεροι τοῦ κόσμου μαργαρίται. Ὁ Πλίνιος πρῶτος ἔγραψε περὶ τῆς ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἀλιείας ἀναφέρων ὅτι ἐκεῖθεν διὰ τῆς Ἀλεξανδρείας τοὺς ἀπέστειλλον εἰς Ῥώμην φρονεῖ δὲ μετὰ τοῦ Αἰλιανοῦ, ὅτι τὰ περικλείοντα τὸν μαργαρίτην ὄστρακα πλανῶνται ἀνὰ ποίμνια ἐν τῷ πυθμένι τῆς θαλάσσης, ὅτι ἔχουσι καὶ ταῦτα, ὅπως τὰς μελίσσας, τὸν βασιλέα των, ὅτι δ' ἅμα τοῦτον συλλάβωσιν οἱ ἀλιεῖς, τὸ ποίμνιον ὁλόκληρον ἐμπίπτει οἴκοθεν εἰς τὸ δίκτυον. Ἡ ἰδέα ὅμως αὕτη δὲν εὔρε μεταξὺ τῶν νεωτέρων φυσιολόγων πολλοὺς ὁπαδοὺς. Μετὰ τὴν παρακμὴν τῶν ἡγεμόνων τῆς Δύσεως, ἡ Κωνσταντινούπολις ἐγένετο ἡ ἀποθήκη τοῦ πλούσιου τούτου προϊόντος τῶν Ἰνδιῶν, καὶ τοιαύτη διετέλεσε μέχρι τέλους τῶν Σταυροφορικῶν πολέμων. Βραδύτερον οἱ Ἰταλοὶ ἤνοιξαν διὰ τῆς Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου κατ' εὐθείαν σχέσεις μετὰ τοῦ Ἰνδικοῦ κράτους. Οἱ Ἑνετοὶ ἔφερον διὰ τῆς Περσίας καὶ ἀπὸ τοῦ ΙΔ. αἰῶνος διὰ τῆς Αἰγύπτου τὰ πλούσια τῶν ἀπωτάτων ἐκείνων χωρῶν προϊόντα εἰς Εὐρώπην. Σήμερον, ἡ κεντρικὴ τοῦ κόσμου ἀγορὰ διὰ τὸν μαργαρίτην εἶναι οἱ Παρίσιοι.

Οἱ Πορτογάλλοι ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν οἱ μᾶλλον τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν λαῶν εἰς τοῦ μαργαρίτου τὴν ἀλιεῖαν ἐπιδοθέντες. Φύσει ἀλιεῖς οἱ πλείστοι ἐξ αὐτῶν, διὰ τὸ ἰχθυοτρόφον τῶν ἀκτῶν τῆς χώρας των, ἤκμαζον ἄλλοτε καὶ ἐμπορικῶς πολλὸ πλέον ἢ σήμερον, ὥς ἐκ τούτου εὐκόλως

συνῆψαν σχέσεις μετὰ τῶν ἀπωτάτων ἐκείνων χωρῶν, ἐνθα ὁ μαργαρίτης ἐν ἀφθονίᾳ ἐνέμετο ὑπὸ τὴν θάλασσαν. Ἐφθάσαν κατὰ τὸ 1506 τὸ πρῶτον ἐν Ταπροβάνη, ἐντὸς δ' ὀλίγων ἐτῶν ἐξήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἠριθμοῦντο οἱ εἰς τοῦ μαργαρίτου τὸ ἐμπόριον ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ καταγινόμενοι. Ἐμειναν ἓνα περίπου αἰῶνα, τῷ δὲ 1612 τοὺς διεδέχθησαν οἱ Ὁλλανδοὶ· οὗτοι ἐξηκολούθησαν νεμόμενοι τὰ μαργαριτοφόρα παράλια μέχρι τῶν ἀρχῶν σχεδὸν τοῦ αἰῶνος τούτου (1796), ὅτε, ἀλωθείσης τῆς νήσου ὑπὸ τῶν Ἀγγλων, περιῆλθεν εἰς τούτους καὶ τῶν μαργαρίτων ἡ ἀλιεῖα. Οἱ Ἀγγλοὶ ἐσκέφθησαν ὅτι πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μαργαριτοφόρων ὀστράκων καὶ τοῦ ἐν αὐτοῖς πολυτίμου καρποῦ, ἦτον ἐπάναγκες νὰ ἐπιτρέψωσι κατὰ ἐπταετίαν μόνον τὴν ἐξόρυξιν τοῦ προϊόντος, χάρις δὲ εἰς τὸ μέτρον τούτο, ὅπερ μέχρι τῶν τελευταίων τούτων ἐτῶν ἐξηκολούθει, οἱ ἀλιευόμενοι μαργαρίται ἦσαν διπλάσιοι καὶ τριπλάσιοι τὸ μέγεθος τῶν κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας.

Εἶναι περίεργος δὲ ἀληθῶς ὁ τρόπος δι' οὗ ἐνεργεῖται ἡ ἀλιεῖα, καὶ θέαμα ἔτι μᾶλλον περίεργον τὸ καθ' ὅλα τὰ παράλια ἐκεῖνα παριστάμενον, ἅμα ἐπέλθῃ ἡ πολυπόθητος ἐποχή. Ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῶν Ἰνδιῶν συρρέουσιν ἀνθρώπων σμήνη, τῆς δὲ Ταπροβάνης τὸ παράλιον, ἔρημον καθ' ὅλον τὸ λοιπὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ὑπὸ ἡλίου ἀπηνoῦς μαστιζόμενον, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ πληροῦται χιλιάδων καλυβῶν ἐκ καλάμων, με φύλλα φοινίκων, με ἄχυρα, ἐνίοτε δὲ καὶ με πανία βαμβάκητρά κεκαλυμμένων. Ἐνδεεῖς οἱ πλείστοι, φέρουσι καὶ τὰ μαγειρικὰ σκεύη μετ' αὐτῶν, ὅπως βράζωσι τὸ ὀρύζιον, ἐξ οὗ ἀποκλειστικῶς σχεδὸν τρέφονται. Δὲν ἐλλείπουσι δὲ καὶ πολλοὶ τυχοδιώκται, καὶ ἀγύρται, ἐπ' ἀμοιβῇ ἐννοεῖται, ἐπικαλούμενοι τῶν θεῶν τὴν ἐπέμβασιν ὑπὲρ εὐνοϊκοῦ τῆς ἀλιείας ἀποτελέσματος· καὶ Ἰνδαὶ ἱέρειαι, αἱ Βαγιαδέραι καλούμεναι, καὶ κλέπται τέλος πάντων. Πλούσιοί τινες αὐτόχθονες περι-

έρχονται ἔνδον φορείων πολυτελῶν τὸ παράλιον, ἐπενδύτας ἐξ ὀλοσηρικοῦ περιχρύσου φέροντες καὶ μεγαλοπρεπῆ κρατοῦντες ἀνθήλια.

Κρότος τηλεβόλου δίδει κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἀκριβῶς τὸ σύνθημα τῶν προπαρασκευῶν. Αἱ δὲ λέμβοι, μακρυνόμεναι ἀμέσως τῆς παραλίας, τοποθετοῦνται ἐν τάξει παρὰ τῷ ἀκτακωρῷ τῆς κυβερνήσεως, δίκην στραταρχείου πρὸ ἡμερῶν σταθμεύοντος ἐκεῖ. Περὶ τὴν ἐβδόμην τῆς πρωίας τὸ τηλεβόλον ἤχει ἐκ νέου, αἱ δὲ λέμβοι διευθύνονται εἰς τὰς προσδιωρισμένας ἐκάστη θέσεις. Ἐτοιμάζουσι τὴν διὰ τὸν καταδύτην ἀναγκαίαν μηχανὴν καὶ τὴν προσαρτῶσιν εἰς τὰ ἔξω τῆς λέμβου πλευρά. Κρέμονται τρεῖς ἐκ τοῦ ἐνὸς καὶ δύο ἐκ τοῦ ἑτέρου, ἐν σχήματι κεφαλῆς ζακχάρεως, λίθοι, ἀπὸ 7 μέχρι 10 ὀκάδων ζυγίζοντες, ἀναλόγως τοῦ βάρους τοῦ ἀνθρώπου, οὗτινος πρόκειται νὰ διευκολύνωσι τὴν κατάδυσιν. Οἱ λίθοι εἶναι δεδεμένοι διὰ σχοινίου, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου σχηματίζουν εὐστροφον κόμβον, προωρισμένον νὰ δεχθῇ τὸν πόδα τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ δὲ δύτες οὗτος εἶναι ὀλόγυμνος, μίαν μόνον φέρων μεγάλην βαμβακηνρὴν ζώνην, ἐν τῇ ὁποίᾳ θέτει πρόσθετον βάρος ἐνίοτε. — Βάλλει τὸν δεξιὸν πόδα ἐν τῷ κόμβῳ, σύρει διὰ τοῦ ἀριστεροῦ τὸ σχοινίον καὶ καταβαίνει. Ἄμα φθάσῃ εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ὕδατος, ἀπαλλάσσεται τῶν κρατοῦντων αὐτὸν λίθων, ἀνακάθηται καὶ μετὰ μεγάλης ταχύτητος ῥίπτει ἐν τῷ δικτύῳ ὅ,τι ἡ χεὶρ τοῦ δύναται ν' ἀρπάσῃ. Ἄμα τὸ δίκτυον πληρωθῇ, σαλεύει τὸ σχοινίον, ὅπως δώσῃ τὸ σημεῖον τῆς ὑψώσεως. Πέντε καταβαίνουν συγχρόνως ἐξ ἐκάστης λέμβου, ἡ δὲ κατάδυσις ἐνεργεῖται μετὰ μεγάλης, ὅσον τὸ δυνατόν, ταραχῆς, ὅπως διώξωσι τοὺς καρχαρίας. Διὰ τοῦτο, σπάνια εἶναι τὰ δυστυχήματα.

Ἡ μεγάλη αὕτη ταραχὴ μολοντοῦτο δὲν ἀρκεῖ, ὅπως μακρόνῃ πάντοτε τοὺς καρχαρίας, ἐνταῦθα δ' ἄρχονται τῶν ἀγυρτῶν τὰ ὑψηλά καθήκοντα. Ὅρθιοι καθ'

ὅλον τῆς ἀλιείας τὸν χρόνον οὗτοι δέονται πρὸς τὸν ὕψιστον, ἐκ προτέρων ὀριζομένου τοῦ διανεμηθησομένου αὐτοῖς μερίσματος. Οἱ δὲ μεταξὺ τῶν καταδυτῶν καθολικοὶ τὴν θρησκείαν, τελευταῖα τῶν Πορτογάλων ἐπιζήσαντα λείψανα, δένουν περὶ τοὺς βραχίονας αὐτῶν, πρὶν καταβῶσι, τεμάχια τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Μένουσιν ὑπὸ τὸ ὕδωρ πεντήκοντα πέντε συνήθως δευτερόλεπτα· δύνανται νὰ μείνωσι μέχρις ἐνὸς καὶ ἡμίσεος λεπτοῦ, τότε ὅμως ἀνέρχονται ἐξηντηλημένοι καθ' ὑπερβολήν. Καταβαίνει τεσσαράκοντα ἕως πεντήκοντα φορές καθ' ἡμέραν ἕκαστος καὶ συνάζει ἀπὸ 4000 μέχρι 4000 ὀστράκων. Ἄμα δ' αἱ λέμβοι τὸ ἑσπέρας ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ξηρὰν, ἄρχεται ἡ ἐκφόρτωσις. Λαμβάνουσι πρῶτον τὸ μέρος αὐτῶν οἱ ναοὶ, κατόπιν οἱ ὑπάλληλοι τῆς κυβερνήσεως, καὶ μετὰ τούτους οἱ ἀγύρται. Τὸ μένον πωλεῖται εἰς ὀστράκα, ὅπως εἶναι, οἱ δ' ἀγοράζοντες αὐτὰ σπεύδουν ἀμέσως νὰ τ' ἀνοίξωσιν, ὅπως ἴδωσιν ἂν ἐπέτυχον. Οἱ σπουδαιότεροι ὅμως τῶν ἀγοραστῶν τ' ἀφίνουν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἔνδον μέρους κεκλεισμένου· ἐπέρχεται τότε ἡ σῆψις, μεθ' ἣν τὰ πλύνουν ἐντὸς κάδων μὲ νερὸν θαλάσσιον, ἕως οὗ ὅλοι οἱ ἐν αὐτοῖς μαργαρίται ἀπομείνωσιν ἐν τοῦ κάδου τῇ πυθμένει. Τοὺς κατατάσσουν ἀκολουθῶς εἰς ἐννέα τάξεις, δι' ἐννέα κοσκίνων περνῶντες αὐτοὺς, πολλάκις δὲ τοὺς τρυποῦν, πρὶν τοὺς ἐκθέσωσι πρὸς πώλησιν. Ὑπολογίζουν ὅτι ἑκατὸν πεντήκοντα λέμβοι εἰς τὴν παραλίαν ἐκείνην ἐπὶ εἴκοσι ἡμέρας ἀλιεύουσαι, συνάζουσιν ὅχι ἔλαττον τῶν ἐξήκοντα ἑκατομμυρίων ὀστράκων. Ἀλλοτε τὸ συναζόμενον τοῦτο ποσὸν ἦτο διπλάσιον.

Μετὰ τὴν Ταπροβάνην, ἐν ἄλλῳ μέρος ὅπου ὁ μαργαρίτης ἀλιεύεται μὲ ἱκανὴν σχετικῶς ἀφθονίαν, εἶναι ὁ Περσικὸς κόλπος. Τριάκοντα χιλιάδες ἀνθρώπων καταγίγνονται ἐνταῦθα εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ἡ δ' ἀλιεία, ἀρχομένη τὸν Ἰούνιον τελειώνει τὸν Σεπτέμβριον. Οἱ καταδύται θλίβουν διὰ λα-

Είδος ἐκ κεράτου τοὺς ῥώθωνάς των καὶ φράττουσι μὲ βάμβακα δι' ἐλαίου διεβρεγμένον τὰ ὦτα αὐτῶν προσκαρτοῦν καὶ οὕτοι λίθον εἰς τὴν πόδα καὶ βυθίζόμενοι εἰς πυθμένους δεκαπέντε σχεδὸν μέτρα βάθει, ἐπανερχονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν μὲ ὀκτὼ καὶ δέκα χιλιάδας ὀστράκων πολλάκις διὰ μιᾶς. Μένουσι τὸ πολὺ ἐν λεπτὸν ὑπὸ τὸ ὕδωρ, φέρουσι δὲ μετ' αὐτῶν καὶ μάχαιραν, διότι καὶ καρχαρία καὶ ἄλλοι σαρκούροι ἰχθυὲς συχνάκις ὀρμῶσι κατ' αὐτῶν. Ὁ ἰδιοκτήτης τῆς λέμβου τοὺς πληρύνει δι' ἰχθύων, διὰ φοινίκων, δι' ὀρυζίου καὶ μηδαμινοῦ ποσοῦ ὀστράκων, ἅτινα ὁ ἴδιος ἀγοράζει πάλιν ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆς παρ' αὐτῶν, εἰς τρόπον ὥστε καὶ ἐνταῦθα, ὅπως σχεδὸν ἀπανταχοῦ, οἱ ἀληθεῖς τοῦ μαργαρίτου ἄλιεῖς, ζῶσιν ὀλόκληρον τὸν βίον αὐτῶν ἄθλιοι, μόλις ποριζόμενοι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

Ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα ἔχει πολλὰ καὶ αὕτη μέρη ἐν οἷς ἀλιεῖται ὁ μαργαρίτης. Ὑπάρχει ἰδίως νησιδίον τι, ἡ Δαχάλα, ἀπέναντι τῆς Μασούης κείμενον, τοῦ ὁποῦ τοῦ τὰ παράλια εἶναι σχεδὸν ἐστρωμένα διὰ κοραλίων καὶ μαργαριτῶν, καὶ οὕτως ὁ πληθυσμὸς ὅλος, χίλιοι πεντακόσιοι περίπου ἄνθρωποι, ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου μέχρι τοῦ Ἀπριλίου, διηνεκῶν βροχῶν ἀτελεύτητον διάστημα, ἀποκλειστικῶς ἀλιεῖουσι τὸν μαργαρίτην. Ἐνταῦθα οἱ καρχαρία δεκατίζουσι πολλοὺς, πολλοὶ δ' ἐπίσης μένουσιν ἕσασθαι ὑπὸ τὸ ὕδωρ, συνεπεία τῶν ἐν τῇ λέμβῳ ἐπιφορτισμένων ν' ἀνελεύσωσιν αὐτοὺς, προτιμώντων νὰ τοὺς ἀφίσωσι καὶ ἀπέλθωσιν ὅπως θερμανθῶσιν, ὡσάντις ἡ βροχὴ εἶναι ὑπὲρ μέτρον παγετώδης. Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ ὑπάρχουσιν ἐνιαχοῦ, ὡς ἐν Φαρσάνῃ λ. χ. ἀπέναντι τῆς Δαχάλας, καὶ ἐρυθροὶ μαργαρίται. Καὶ ἐν Κίνα ἠλίουον ἄλλοτε ἐν ἀφθονίᾳ τὸν μαργαρίτην, ἀλλὰ πολλαχοῦ τῆς χώρας ταύτης ἐπιδιώκουσι σήμερον τὸ ἀπλοῦν ἐμπόριον τοῦ μαργαρίτου, παραμείψαντες τὴν ἀλιεῖαν αὐτοῦ. Αἱ βίβλοι τῶν Κινέζων ἀναφέρουσι περὶ νήσου μυθώδους,

πρὸς τὴν μεσημβρινοδυτικὴν τῆς χώρας ἑσχατιὰν ὑπὸ λίμνην μεγάλην κειμένης. Οἱ ἐν τῇ λίμνῃ ταύτῃ καταδύοντες ἀπέντων πόλιν περιτειχισμένην καὶ ἀπὸ τέρατα φρουρουμένην. Ὅπισθεν τῶν τειχῶν καὶ ὑπὸ τῶν τεράτων τὴν φρούρησιν, ἥσαν ἐπισωρευμένοι οἱ ὠραιότεροι μαργαρίται, ἀλλὰ τοὺς ὁποῖους ἀδύνατον ἦτο νὰ θίξῃ ἀνθρώπινος χεὶρ. Διὸ συνάζοντες μόνον τοὺς ἔξω τῶν τειχῶν ἐνδον τῆς χλῆθς νεμομένους, ἀνέρχοντο οἱ καταδύται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν.

Ἀλιεῖουσι τέλος πάντων τὸν μαργαρίτην καὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ καὶ ἐν Καλιφορνίᾳ, τῶν δ' ἀλιεῶν τούτων ὅλον τὸ προῖον εἰς Καντὼν τῆς Κίνας διευθύνεται. Ἐν Εὐρώπῃ, μόνον μαργαρίται τοῦ γλυκοῦ ὕδατος ὑπάρχουσι, ἀπὸ τῶν βορείων συνόρων τῆς Γαλλίας μέχρι τῶν ἄκρων τῆς παγωμένης θαλάσσης. Πλὴν καὶ ὁ μαργαρίτης πτωχὸς σχετικῶς, καὶ ἡ ἀλιεῖα περιορισμένη ἀπέναντι τῆς ἀφθονίας ἐκείνης τῶν Τροπικῶν. Ἐν Γερμανίᾳ μόνον ὑπάρχει ποταμὸς, ὁ Ἐλστέρος, περίφημος διὰ τοὺς ἐν αὐτῷ μαργαρίτας. Ἐνταῦθα δὲ καὶ πολλὰ ὀστρακα περικλείουσι δύο καὶ τρεῖς μαργαρίτας, ἀντὶ ἑνός. Ἐκ ταιούτων, γλυκοῦ ὕδατος τούτέστι, μαργαριτῶν, ἐντὸς τοῦ Ἐλστέρου ἀλιευθέντων, εἶχεν ἡ Δούκησα τῆς Σαξωνίας περιδέρκιον, 150,000. φρ. ἀξίας. Καὶ ἐν Νορβηγίᾳ, ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Ῥωσίᾳ, ἐν Βοημίᾳ, καὶ ἐν Σιλεσίᾳ, καὶ ἐν Βαυαρίᾳ, ἐν Βαυαρίᾳ ἰδίως, ἱκανοὶ ὑπάρχουσι ποταμοὶ μαργαριτοῦχοι, εἰς δὲ τὰ πλεῖστα τῶν μερῶν τούτων οἱ ἀλιεῖς εἰς οὐ ἓνα φανερόνουν τὸ μέρος ἐν ᾧ νέμονται πλεῖστον τὰ ὀστρακα, τὸ δ' ἀπόκρυφον τοῦτο μεταβιβάζεται ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν. Ἐν Βαυαρίᾳ καὶ Σαξωνίᾳ ἄλλως τε, ἡ ἀλιεῖα τοῦ μαργαρίτου εἶναι ἀποκλειστικὸν τοῦ στέμματος προνόμιον καὶ σήμερον ἔτι, μέχρι δὲ τῶν ἀρχῶν τοῦ τελευταίου αἰῶνος ἐτιμωρεῖτο μὲ δι' ἀγχόνης θάνατον πᾶς ὅστις ἤθελε συλληφθεῖ ἀλιεῶν τὸ πολύτιμον ὀστρακον.

Οἱ μαργαρίται διατηροῦνται ἐν γένει ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἐπὶ αἰῶνας πολλάκις ὑπὸ τὴν γῆν, ὅταν ὅμως τύχῃ νὰ ταφῶσιν ὑπὸ πε-

πρώδες καὶ ἐν γένει ξηρὸν ἔδαφος. Ὑπὸ ὑγρά ἀπέναντίας στρώματα γῆς, ὁ μαργαρίτης ἀλλοιοῦται, σηπομένης τῆς περὶ αὐτὸν ὀργανικῆς οὐσίας. Ὅτε ὠκοδόμησαν τὸν ἐν Ῥώμῃ ναὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, εὗρον, σκάπτοντες τὴν γῆν διὰ τὰ θεμέλια, δύο νεανίδων ἐκ Στυλιχῶνος τάφους, Μαρίας καὶ Θερμαντίας καλουμένων· εἶχον ἀμφότεραι ἀποθάνει νυμφαίαι τοῦ αὐτοκράτορος Ὀνωρίου καὶ ἐνταφιασθῆ μετὰ τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐτῶν ἐσθῆτα. Τὰ φέρετρα περιεῖχον, πλὴν ἀριθμοῦ μεγάλου ἀδαμάντων καὶ ἄλλων πολυτίμων λίθων, πεντήκοντα τρεῖς μεγάλους μαργαρίτας, οἵτινες μετεβλήθησαν εἰς κόκκιν, ὅμα τοὺς ἡγγίζαν· ἐννοεῖται ὅτι ἡ φθορά προήλθεν ἐκ τῆς ὑγρασίας τῶν περὶ τοὺς τάφους στρωμάτων τῆς γῆς. Καὶ ἂν δ' ἐξ ὁλοκλήρου δὲν φθαρῶσιν, ἀλλοιοῦται οὐσιωδῶς τὸ χρῶμά των.

Οἱ στίλβοντες μαργαρίται εἶναι καὶ οἱ τῶν ἄλλων σκληρότεροι. Πλὴν τῶν καταλεύκων, τῶν ἀμαυρῶν λευκῶν καὶ κιτρινωπῶν, ὑπάρχουσι καὶ μαῦροι μαργαρίται εἰς τὰς Μεσημβρινὰς θαλάσσας ἀλιευόμενοι· καὶ ἐρυθρόφαιοι εἰς Μαζατλάνην ἀπαντῶμενοι· εἰς δὲ τὰ γλυκὰ ὕδατα, λευκόφαιοι, κυανόχροες, πρασινόλευκοι, ἐρυθρόλευκοι, ἰσχροες, πορφυρόχροες καὶ ἐπὶ τέλους μολυβδόχροες. Ἐν γένει ὅμως ἐπιζητήται καὶ πολύτιμοι θεωροῦνται οἱ λευκοῦ διαφανοῦς χρώματος, ἰδίως ἐν τῇ Ἀνατολῇ. « Οἱ Ἀνατολίται, ἔλεγεν ὁ *Favergnier* » εἰ, ἔχουσιν ὅλοι φυσικὴν πρὸς πᾶν ὅ,τι « λευκὸν κλίσιν· τοῖς ἀρέσκουν οἱ λευκότεροι « μαργαρίται, οἱ λευκότεροι ἀδάμαντες, « ὁ λευκὸς ἄρτος καὶ αἱ λευκότεραι γυναῖκες. » — Ἐν Ἀσίᾳ μολαταῦτα προτιμοῦν πολλάκις τοὺς κιτρινωλεύκους, διαρκεστέρους τῶν καθαρῶς λευκῶν. Καίτοι δὲ σπανίως ἀπαντῶνται ὅστρακα περιέχοντα πλεόν τῶν τριῶν μαργαριτῶν, αἱ ἐξαιρέσεις μολαταῦτα δὲν ἐλλείπουσι καθ' ὁλοκλήριον. Ὁ ἴδιος οὗτος *Favergnier* ἀναφέρει, ὅτι ἐν ὁστράκῳ ὕπερ ἠλίευσεν ἐν ταῖς Ἀνατολικαῖς Ἰνδίαῖς ἐμέτρησε δέκα διαφύ-

ρων μεγέθων μαργαρίτας, ὁ *Réaumur* εἴκοσι εἰς ἓτερον, ὁ δὲ *Muerenhouit* ὀγδοήκοντα ἑπτὰ ἐνδον ὁστράκου τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὤκεανοῦ.

Σήμερον, τὸ πολυτελὲς τοῦτο κόσμημα ἐπασχολεῖ ἱκανὸν μέρος τῶν κεφαλαίων τοῦ πολιτισμένου κόσμου. Ἡ Γαλλία μόνη εἰσῆζεν ἀπὸ τοῦ 1837 μέχρι τοῦ 1855—980,791 γραμμάς μαργαριτῶν ἀξίας 48,803,585 φράγκων. Ἰδοὺ δ' ἐπὶ τέλους οἱ ἱστορικώτεροι αὐτῶν, ὑπὸ τῆς ἀξίας καὶ τοῦ ὄγκου τὴν ἐποψιν. Τῷ 1579 ὁ Ἰσπανὸς Διέγος Τέμης ἔφερεν εἰς τοῦ βασιλέως Φιλίππου Β. τὴν αὐλὴν μαργαρίτην ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ Παναμᾶ, σχῆμα μὲν ἀπίου, μέγεθος δὲ ὡς περιστέρως ἔχοντα. Τὸν ἐξετίμησαν 400,000 δουκάτων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐπωνομάσθη Ὁ Ἀπαράμιλλος, ἔρχοντο δ' ἐπίτηδες εἰς Σεβίλλην πανταχόθεν τῆς Ἰσπανίας ἄνθρωποι, ὅπως τὸν ἴδωσιν. Ὁ ἀλιεύσας αὐτὸν μαῦρος ἐκηρύχθη ἐλεύθερος, ὁ δ' αὐθέντης αὐτοῦ ἐτιμήθη μετὰ μεγάλης ἀξίας παράσημον. — Ὁ *Favergnier* ἀναφέρει, ὅτι ὁ μεγαλύτερος μαργαρίτης τὸν ὁποῖον ἐν τῷ κόσμῳ εἶδεν ἦτο ὁ τοῦ Σάχου τῆς Περσίας, σχῆμα ἀπίου ἔχων καὶ αὐτός, πληρωθεὶς δὲ ἡμισυ περίπου ἑκατομμύριον φράγκων. — Ὁ Ροδόλφος Β' ἡγεμὼν τῆς Γερμανίας εἶχεν ἐν μέσῳ τοῦ στέμματος αὐτοῦ μαργαρίτην, μετὰ ἀπίον καὶ τοῦτον ὁμοιάζοντα, 40 δὲ καράτια ζυγίζοντα. — Ἡ ἐταιρεία τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἔχει ἐν τῷ ἐν Λονδίνῳ θησαυρῷ τῆς περιδέραιον, ἀρκετῶν ποδῶν μῆκος μετροῦν, ἐκ μαργαριτῶν ὁλόκληρον, τοῦ ὁποῖου δ' ἕκαστος μαργαρίτης ἐκτιμᾶται 50,000 φρ. Ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Λονδίνου τέλος πάντων ὑπῆρχε γιγάντειος μαργαρίτης, 450 καράτια ζυγίζων· τὸ μῆκος τοῦ ἄξονός του ἦτο δύο Ἀγγλικῶν ποδῶν, τεσσάρων δὲ καὶ ἡμίσεως ἡ περιφέρειά του. Εἶχεν ὅμως ἐξοχὰς τινάς, τοῦθ' ὕπερ ἀφῆρει μέρος τῆς ἀξίας του. Ἐπ' αὐτοῦ δὲν ἤρμοζεν ἄρα νὰ τεθῇ ἐπιγραφὴ ἀνάλογος ἐκείνης, ἣν οἱ φίλοι τοῦ παραγωγοῦ πλούτου Βρεττανοὶ εἶχον θέσει ἐπὶ τοῦ

ἐν τῷ αὐτῷ μεγάρῳ ἐκτεθέντος τότε ἀδάμαντος τοῦ Κοχινούρ, Ὁκνηρόν Ἡγεμόνα (Idle-King) ἀποκαλέσαντες αὐτόν;

Φ. Α. Β.

ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΝ.

Αὕτη ἡ μεγάλη καὶ πλοῦτον ἄπειρον ἐγκλείουσα χώρα, τῆς ὁποίας ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας Ἡρόδοτος τὸ εὐρὺ μέλλον πρὸ εἴκοσι τριῶν περίπου αἰώνων προσέειπε, τοῦ Νείλου δῶρον ἀποκαλέσας αὐτήν, ἀνεπτύχθη σπουδαίως ὑπὸ τὴν ὕλικὴν ἐποψίν, ἀπὸ τῶν μεγαλουργῶν ἡμερῶν τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ, τοῦ ἐνδόξου αὐτῆς ἀντιβασιλέως. Ὀλίγοι τῶν εἰς διοίκησιν λαῶν καλουμένων ἡγεμόνων ἠγνόησαν τὸν λαὸν καὶ τὴν χώραν, ἥς τὰς τύχας τοῖς ἐνεπιστεύθησαν, τοσοῦτον καλῶς, ὅσον εἶχεν ἐννοήσει τὴν Αἴγυπτον ὁ φρόνιμος ἐκεῖνος ἀνὴρ, αἱ δὲ ἡμέραι τῆς ἀντιβασιλείας τοῦ μεγάλου τούτου μεταρρυθμιστοῦ προπαρασκευάσαν κατὰ μέγα μέρος τὸν διὰ τὴν Αἴγυπτον μεταγενέστερον χρυσοῦν αἰῶνα, διότι αἰὼν ἀληθῆς Περικλέους δύνανται νὰ θεωρηθῶσι τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη διὰ αὐτήν. Δὲν ἔλειψαν, εἶναι ἀληθές, οἱ κατακρίναντες τὸν Μεχμέτ Ἀλῆ, ὡς ἀποκλειστικῶς ἐπιδιώξαντα τὴν ὕλικὴν τοῦ τόπου ἀνάπτυξιν, καθόλου δὲ παραμελήσαντα τὸ ἠθικὸν τῶν Ἀράβων μέρος. Οἱ τοιοῦτον μῶμον προσάπτοντες αὐτῷ, ἢ ἐλησμώνησαν, ἢ καθ' ὁλοκληρίαν ἀγνοοῦσι τί ἐστὶ Ἀραβ. Ὑπάρχουσι λαοὶ, τοὺς ὁποίους ἤθελέ τις βεβαίως θεωρηθεῖ ἐγνωστῆς σφόδρα, ὀριστικῶς ἀδιορθώτους ἀποκαλῶν αὐτούς· περὶ ὧν ὅμως δύναται ἀδιστάκτως νὰ προείπῃ, ὅτι ἐπὶ αἰῶνας ἴσως ἔτι θέλουσι μένει εἰς κτηνώδη καὶ βάρβαρον κατάστασιν, τοσοῦτον ἡ λέπρα τῆς ἀβελτηρίας ὑπάρχει ἐριζωμένη ἐν αὐτοῖς. Τοιοῦτος ὁ Ἀφρικανικὸς λαός. Τὴν δὲ πικράν ταύτην ἀλήθειαν δὲν εἶναι χρεῖα νὰ προχωρήσῃ τις μέ-

χρι τοῦ ἐνδοτέρου τῆς Ἀφρικῆς, ἵνα τὴν ἐννοήσῃ. Τοῦ ἐσωτερικοῦ ἡ ἀθλία κατάστασις ἀντανάκλα, ὡς μορφή ἐν κατόπτρῳ, ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἐν τοῖς παραλίοις τῆς Ἀφρικῆς Ἀράβων.

Λαοὶ τοσοῦτον κτηνωδῶς ἐνδιδαιτώμενοι καὶ ἐν τοιοῦτῳ ἀμαθείας καὶ τυφλώσεως βορβόρῳ σπηδόμενοι, βραδέως πολὺ μετροῦν τὸν παρερχόμενον χρόνον καὶ μετὰ αἰῶνας μόλις δύναται τις νὰ ἐλπίσῃ ὅτι θέλουσιν ἐξέλθῃ τῆς βαρυνούσης αὐτοὺς βαθείας νάρκης. Καὶ τῆς τοιαύτης δὲ ἀθλίας καταστάσεως ἐκεῖνο ὕπερ θέλει ταχύτερον τοὺς ἐξάξει, εἶναι ἡ ὕλικὴ ἀνάπτυξις. Τοῦτο εἶχεν ἐντελῶς ἐννοήσει καὶ ὁ Εὐρωπαῖος μᾶλλον ἢ Αἰγύπτιος ἐκεῖνος ἀνὴρ, καὶ ἐπὶ τῆς ὕλικῆς τοῦ τόπου ἀναπτύξεως ἐπέστησεν ὁλόκληρον αὐτοῦ τὴν προσοχὴν. Οὐδεὶς ἀντιβασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου ἐπεδίωξε τοσοῦτον ὅσον ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς τὰς μετ' Εὐρωπαϊῶν σχέσεις, τῶν Εὐρωπαϊῶν ἰδίως ἐκείνων παρ' ὧν ἐδύνατο νὰ ἐλπίσῃ ὠφέλειαν, ὠφελῶν συγχρόνως αὐτούς. Εἰσήγαγε πολλὰς ζωογόνους Εὐρωπαϊκὰς θεσμοθεσίας, ὅπου καὶ ὅσον ἐδύνατο, ἐπλούτησε μὲ γεωργικὰς μηχανὰς, βραχίονας πολυτίμους, τῆς χώρας πολλὰ μέρη ἐνδότερα, διευκόλυνε τὰς μετὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ σχέσεις καὶ, ἀποθανὼν, κατέλιπε, κληρονομίαν πολύτιμον τῷ διαδόχῳ αὐτοῦ, τὸ σχέδιον, ἔστω καὶ ἀόριστον ἔτι, τοῦ ἤδη τὸ Κάϊρον μετὰ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐνοῦντος σιδηροδρόμου.

Ἐπῆλθε κατόπιν ἡ αἰμύνηστος ἐκείνη διὰ τοῦ κόσμου τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἀμερικανικοῦ πολέμου ἐποχῆ, καὶ ἡ ἱστορικὴ τοῦ βάρβαρος ὑπερτίμησις μετέβαλεν εἰς ἀληθῆ μεταλλαίαν χρυσοῦ τὰς ἀπείρους τῆς Αἰγύπτου πεδιάδας. Μόνον ὅσοι ἔζησαν τότε ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ἢ τυχαίως διέβησαν ἐκεῖθεν, ἐνθυμοῦνται τὴν μεγάλην ἐργασίαν, τὴν μεγάλην κίνησιν, τὴν μεγάλην ζωὴν, ἣν ἡ Αἴγυπτος ἐπὶ τρία ὅλα ἔτη περιεβλήθη. Τί μακρὰ καὶ χαρμῶσυνος πλουτοφόρου ἀνταλλαγῆς ἐποχὴ! Ὁ Νεῖλος ἐξέχεεν ἀφ' ἐνὸς εἰς Ἀλεξανδρείαν τῶν